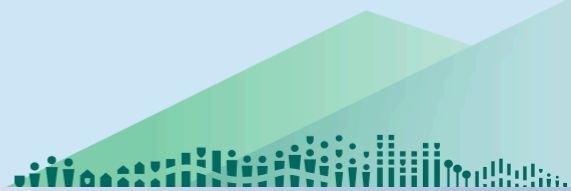

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Plannytt

Nyhetsbrev om planlegging
etter plan- og bygningsloven

Wesselkvartalet i Asker kommune er vinneren av Statens arkitekturpris 2025.

Foto: Nils Petter Dale

Wesselkvartalet i Asker vant Statens arkitekturpris

Som del av regjeringens arbeid med å styrke den nasjonale arkitekturpolitikken har Kommunal- og distriktsdepartementet opprettet Statens arkitekturpris.

Prisen løfter fram arkitektonisk kvalitet ved fortetting og transformasjon, og skal hedre prosjekter som bidrar til gode, inkluderende og bærekraftige boliger og bomiljøer. Målet er å inspirere til god utvikling av norske byer og tettsteder.

Tema for 2025 var «gode byboliger», og prisen gikk til Wesselkvartalet i Asker.

Juryen sier: «Wesselkvartalet er et usedvanlig velutviklet arkitektonisk svar på en vanlig utfordring i mange små stasjonsbyer i Norge, der sentralisering og økende servicebehov har gitt et ønske om fortetting og mer bymessig bebyggelse. Wesselkvartalet er et eksempel på hva man kan få til når kommunens planlegger og lokale eiendomsutviklere får mulighet og har vilje til

å utvikle planer sammen.»

Mer om prisen, juryens vurdering, oversikt over øvrige finalister finner du på:
[Statens arkitekturpris – statens pris for god arkitektur i våre omgivelser](#)

Kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng gir plaketten til vinneren, styre- og prosjektleder i Wesselkvartalet Henrik Nore. Foto: Hilde Moe

Planlegging etter plan- og bygningsloven

Innsigelsesprosjekt

Kommunal- og distriktsdepartementet setter i gang et prosjekt for å se på bruken av innsigelser i plansaker, med mål om raskere og mer effektive planprosesser. Bedre dialog mellom kommunene og statlige myndigheter skal bidra til færre konflikter og mer boligbygging. Både statsforvaltere og kommunesektoren vil bli involvert i arbeidet.

[Setter i gang prosjekt om innsigelser](#)

Betre planprosessar

Over 30 kommunar har starta arbeidet med å utvikle eit digitalt verktøy som skal gjere reguleringsplanar meir tilgjengelege og forståelege for innbyggjarar og kommunar. Prosjektet har fått namnet [Drømmeplan](#) og er eit samarbeid mellom Direktoratet for byggkvalitet (DiBK), KDD og KS.

Målet er å redusere talet på førespurnader til byggjesaksavdelinga, betre kvaliteten på byggjesøknader og effektivisere saksbehandlinga. Forsiktige estimat tyder på at kommunane kan spare om lag 100 millionar kroner ved å ta

i bruk Drømmeplan. Kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng uttalte under Arendalsuka at ho ønskjer at alle kommunar no tek i bruk denne løysinga.

Planslurpen er eit KI-basert verktøy utvikla av Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) som tolkar og strukturerer innhaldet i reguleringsplanar. Verktøyet er ein sentral del av prosjektet Drømmeplan, og skal vere ei støtteteneste for kommunane for å gjere planføresegner meir tilgjengelege og forståelege.

[Forenklar byggjesøknader – DiBK vann innovasjonspris](#)

Ny veileder til kartforskriften

Veileder til forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og digitalt planregister

Forskrift gjeldende fra 1. juli 2025

Fra 1. juli gjelder en ny utgave av veilederen til [kart- og planforskriften](#).

Dette er den åttende utgaven og retter seg mot kommuner og andre som utarbeider arealplaner. Den er også nyttig for de som forvalter data i det offentlige kartgrunnlaget eller kommunale planregistre, eller utvikler tekniske systemer for slike data. Den kan også være nyttig for andre som trenger informasjon om planlegging etter plan- og bygningsloven.

SKI	182 183 0	31 0 100 40
IS	182 183 0	31 0 100 40
NMA	182 183 0	31 0 100 40
GO	204 205 01	20 0 80 0
MOT	182 183 0	31 0 100 40
SKB	182 183 0	31 0 100 40
AI	182 183 0	31 0 100 40
ABA	204 205 01	20 0 80 0
GOT		
GOL		
EA		
FVA		
VRA		
SOL	204 205 01	20 0 80 0
VA	204 205 01	20 0 80 0
VF		
AV		
GA		
RA		
ØK		
TK		
SMB		
SMS		

[Veileder til forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og digitalt planregister](#)

Endringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova

Stortinget har vedtatt lovendringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova. Lovendringene tredder i kraft 1. juli 2025. Endringene bygger på lovforslag fremmet i [Prop. 115 L \(2024-2025\)](#). Totalt er 48 paragrafer i plan- og bygningsloven og 8 paragrafer i matrikkellova endret eller nye. Mange av endringene gjelder innføring av nye virkemidler for planlegging av fortetting og transformasjon etter plan- og bygningsloven. Blant annet er det innført nye regler som gjelder områdeutviklingsstrategi og grunneierfinansiering av infrastruktur.

[Informasjon om lovendringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova fra 1. juli 2025](#)

Synliggjøring i plankart av hensynssoner med krav om grunneierfinansiering av infrastruktur mv.

Fra 1. juli 2025 er det innført nye regler i plan- og bygningsloven for helhetlig planlegging og mer effektiv plangjennomføring, jf. Prop. 115 L (2024–2025). Det omfatter blant annet utvidet bruk av hensynssoner som et virkemiddel til bruk ved felles planlegging, fortetting, omforming og fornyelse. Reglene om dette framgår av plan- og bygningsloven § 11-8 a og nytt kapittel 12 A.

Fastsetting av hensynssoner med krav om grunneierfinansiering av infrastruktur i arealplaner kapittel 12 A, gjøres med bruk av eksisterende hensynssone for infrastruktur (H-430, KpInfrastrukturSone og RpInfrastrukturSone). Denne har så langt vært knyttet til hensynssoner etter § 11-8 tredje ledd bokstav b, men får altså utvidet sitt anvendelsesområde. Det skal gis bestemmelser til sonen etter reglene i plan- og bygningsloven § 12 A-2.

Infrastruktur som omfattes av § 12 A-13 (flytting av infrastruktur) får egen tegneregul. Denne er dessverre ikke ferdig utviklet ennå. Informasjon om denne kommer senere.

Ny spesifikasjon for tegneregler (NPAD del 2)

For å få oversikt over de nye formålene som kan tas inn i arealplankartet i planforslag, er ny versjon av spesifikasjon for tegneregler og fil med symbolfonter publisert på regjeringen.no, se lenke:

[Digital fremstilling av arealplan og planregister](#)

Ledig stilling som ekspedisjonssjef i planavdelingen

Kommunal- og distriktsdepartementet har ledig stilling som ekspedisjonssjef i planavdelingen. Stillingen innebærer overordnet ansvar for avdelingens fagområder. **Søknadsfrist: 25. september.**

[Ledig stilling som ekspedisjonssjef i planavdelingen](#)

Vil du jobbe med arealpolitikk og samfunnsplanlegging?

Planavdelinga i Kommunal- og distriktsdepartementet har tre faste stillingar ledig, som seniorrådgiver/rådgiver i seksjon for arealpolitikk og plansaker. **Søknadsfrist: 29. september.**

[Seniorrådgivere/rådgivere innen arealpolitikk og planlegging \(285612\) \(Kommunal- og distriktsdepartementet\)](#)

Hjelp oss med å gjøre Plannytt enda bedre

For å kunne lage et best mulig nyhetsbrev ønsker vi tilbakemeldinger fra våre lesere. Vi håper du kan gi oss verdifulle innspill. Undersøkelsen tar omtrent fem minutter å gjennomføre.

[Leserundersøkelse for Plannytt](#)

Plannytt er blitt sendt ut seks ganger i året fra planavdelingen i Kommunal- og distriktsdepartementet til omtrent tre tusen mottagere.

By- og stedsutvikling

Ny nasjonal arkitekturstrategi

Den nye nasjonale arkitekturstrategien [«Rom for kvalitet»](#) ble lagt fram av Kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng i juni. I strategien legger regjeringen fram en ambisjon om at vi sammen skal forvalte og utvikle arkitektur med varierte nabolag, varsom ressursbruk, vakre omgivelser og varige kvaliteter. Regjeringen har fem hovedgrep som skal følge opp strategien og gi rom for kvalitet.

- Styrket samordning av statlige sektorer og virkemidler
- Bidra til plan- og byggesaksprosesser som gir kvalitet

- Kompetanse og verktøy for arkitektonisk kvalitet
- Løfte forbilder og stimulere til nytenkning
- Forsterket arealplanlegging

Kart og eiendomsinformasjon

DOK-arealanalyse

Ein DOK-arealanalyse kan brukast i ulike fasar av plan- og byggesaker. Kartverket, i samarbeid med KS og DiBK, har laga ein spesifikasjon for ein standardisert nasjonal metode for DOK-arealanalyse. Her blir det beskrive ein metodikk for korleis ein kommune eller systemleverandør kan setje opp ei

analyse basert på fagdatasett som finst i det offentlege kartgrunnlaget (DOK). Målet med den nye spesifikasjonen er å få betre avklaringar av potensielle konflikhtar, verdispørsmål eller ressursar. Analysen kan gje den same informasjonen til både søkar og saksbehandlar, og ein forventar at dette vil føre til færre innvendingar og forseinkingar i både plansaker og byggjesøknader.

Spesifikasjonen er tilgjengeleg på [Kartverkets nettsider om DOK](#). Her fins det også både understøttande kode og testverktøy for leverandørar. Som kommune bør ein etterspørje dette hos sin føretrekte kartleverandør.

[Ny DOK-spesifikasjon \(Kartverket.no\)](#)

[Det offentlige kartgrunnlaget \(DOK\)](#)

Rekkefølgen i en DOK-arealanalyse Foto: Kartverket

Arealstatistikk

Arealbruk og arealressurser

Oppdatert statistikk om nåværende og planlagt arealbruk i Norge finner du på [ssb.no](#).

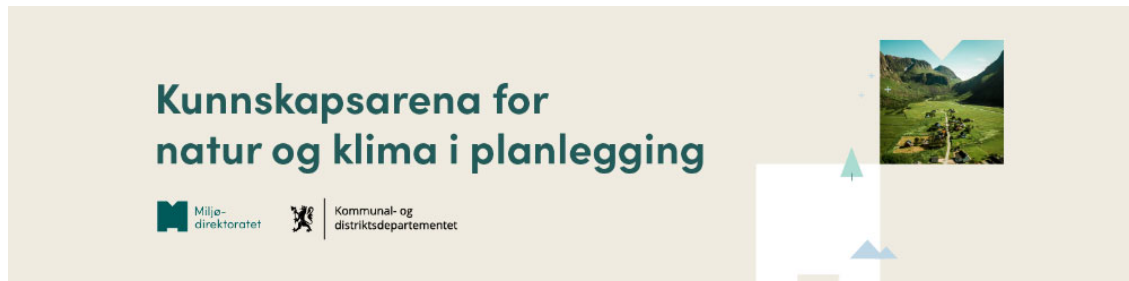
Regionale utviklingstrekk 2025

Regionale utviklingstrekk gir en oversikt over samfunnsutviklingen i ulike deler av landet. Analysene har fokus på utviklingen på tvers av fylker, sentralitet og kommunestørrelse. Temaene i rapporten er nært knyttet til målene for regional- og distriktpolitikken. Les hele rapporten [her](#).

Nytt fra andre

- [Temasidene om boligpolitikk er oppdatert med nytt innhold om boligbygging og leiemarkedet \(regjeringen.no\)](#)
- [Endringer i lover og forskrifter fra 1. juli 2025 fra Kommunal- og distriktsdepartementet](#)
- [Nest best i omdømme innen offentlig sektor \(kartverket.no\)](#)

- [Slik skal Norge få mer oversikt over arealbruken \(kartverket.no\)](https://kartverket.no)
- [Høring - Bruk av organisatoriske sikringstiltak for flom, stormflo og skred \(dibk.no\)](https://dibk.no)
- [Prop. 161 L \(2024–2025\) Endringer i plan- og bygningsloven \(planbestemmelser om borettslag\)](#)
- [Vil gi kommunene bedre verktøy for trygge og mangfoldige nabolag](#)

Tolkningsuttalelser om plan- og bygningsloven

[Prinsipputtalelser og fortolkninger](#) fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet om plan- og bygningsrett finner du på [nettsiden om plan- og bygningsrett](#) på regjeringen.no.

- [§ 12-7 – Bruk av eigerform i reguleringsplan, jf. nr. 14](#)
- [§ 11-17 – prosessuelle krav ved mindre endringer av kommuneplanens arealdel](#)

Innsigelsessaker

Avgjørelser i [innsigelsessaker](#) legges fortløpende ut på departementets hjemmesider. Her finnes også innsigelsesstatistikk og annen relevant informasjon om innsigelser.

Planlegging på regjeringen.no

- [Planlegging etter plan- og bygningsloven](#)
- [Veiledning om plan- og bygningsloven med forskrifter](#)
- [Rapporter om planlegging, geodata, by- og stedsutvikling](#)
- [Rundskriv om plandelen av plan- og bygningsloven](#)
- [Kart og eiendomsdata på regjeringen.no](#)
- [By- og stedsutvikling på regjeringen.no](#)
- [Arealprofiler for kommunene](#)

Plannytt gis ut av planavdelingen
i Kommunal- og distriktsdepartementet
[Abonner på Plannytt](#)